

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНІ ТА ІНШІ НЕВІДКЛАДНІ РОБОТИ»

(назва навчальної дисципліни)

(професійна обов'язкова)

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою організації
та технічного забезпечення аварійно-
рятувальних робіт на 2023-2024
навчальний рік.

Протокол від «28» серпня 2023 року
№_1_.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни направлені на формування у здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) необхідного рівня знань та умінь з питань проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння необхідними способами та технологіями проведення пошуково-рятувальних робіт, набуття навичок щодо визначення необхідних засобів для забезпечення їх проведення, дотримання правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Неклонський Ігор Михайлович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, кандидат військових наук
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет факультету ЦЗ. Робочий номер телефону – +38(067)5797655
E-mail	neklonsky@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в органах управління і пожежно-рятувальних підрозділах; - курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Рятувальник»; - член проектної групи освітньо-професійної програми «Цивільний захист» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Неклонський І.М. Проблемні аспекти побудови понятійного апарату у сфері оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми пожежної безпеки 2022» («Fire Safety Issues 2022»). Х.: НУЦЗ України, 2022. С. 204-206. 2. Неклонський І.М. Мережева модель проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій,

	<p>реагування та ліквідація їх наслідків: Матеріали круглого столу (вебінару) (23 лютого 2023 року). Харків: Національний університет цивільного захисту України, 2023. С. 118-119.</p> <p>3. Неклонський І.М. Застосування методів лінійного програмування при моделюванні аварійно-рятувальних робіт. Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки ім. героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2019. С. 46–48.</p> <p>4. Неклонський І.М. Рагімов С.В. Аналіз оперативних дій рятувальних формувань за допомогою методу мережевого планування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С. 168-181.</p>
--	---

Загальна інформація	Борисова Лариса Володимирівна, доцент кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт
Контактна інформація	м. Харків, вул. Боварська, 7, кабінет № 811.
E-mail	larisa.borysova@gmail.com
Наукові інтереси	інформаційна безпека
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід роботи у викладанні технічних дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	<p>1. Борисова Л.В., Загора О.В., Фещенко А.Б., Михахайлик В.О. Моделювання робочої зони локальної RTLS-системи району надзвичайної ситуації. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С. 144-153.</p> <p>2. Борисова Л.В., Клочко А.М., Загора О.В., Фещенко А.Б. Пріоритетні тенденції щодо реформування сфери цивільного захисту. Вісник Національного університету цивільного захисту України. 2021. Вип. 2 (15). (Серія "Державне управління"). С. 376-384.</p>

Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nucz.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті факультету цивільного захисту

(вул. Онопрієнка, 8, Черкаси, ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля), та в кабінеті №811 (вул. Баварська, 7, Харків). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем. Консультація може проводитись з використанням технологій дистанційного навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань та умінь з питань організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни (<i>обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова</i>)	професійна обов'язкова
Рік підготовки	4
Семестр	7
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	120
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	30
- семінарські заняття (годин)	10
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	50
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	10
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумовами для вивчення дисципліни є раніше здобуті результати навчання за ОК «Стійкість будівель і споруд в умовах надзвичайних ситуацій», «Інженерний захист населення та територій», «Рятувальна та загальна фізична підготовка», «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Цивільний захист», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
- демонструвати вміння щодо проведення заходів з	ПРН-20

ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	
– знати тактико-технічні характеристики нових зразків аварійно-рятувальної, протипожежної та інженерної техніки, обладнання та інструменту та мати навички їх застосування при ліквідації надзвичайних ситуацій	ПРН-31
Дисциплінарні результати навчання	ДРН
– демонструвати вміння із застосування необхідних способів і технологій проведення пошуково-рятувальних робіт	ДРН-1

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	К
– здатність до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.	К22
– здатність до опанування нових зразків аварійно-рятувальної, протипожежної та інженерної техніки, обладнання та інструменту.	К33
– здатність до управління пожежно-рятувальним підрозділом у складі караулу під час ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій	К34
Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
– здатність обирати раціональний спосіб дій під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	ОКД -1

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт

Тема 1. Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб.

Класифікація, склад та завдання аварійно-рятувальних служб. Сфера діяльності аварійно-рятувальних служб, створених на професійній основі.

Повноваження аварійно-рятувальних служб. Статут державної аварійно-рятувальної служби.

Тема 2. Кваліфікаційні вимоги до рятувальників.

Загальні засади організації атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників. Атестація аварійно-рятувальних служб. Атестація рятувальників. Ведення реєстру атестованих аварійно-рятувальних служб.

Вимоги до порядку перевірки знань, правил, норм, інструкцій з ведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, а також

вимоги до відповідних вольових та психофізіологічних якостей, фізичної підготовки та витривалості, спеціальних знань і навичок рятувальників

Тема 3. Основні етапи аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт

Зміст аварійно-рятувальних та інші невідкладних робіт. Загальний порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Загальний порядок дій керівника органу управління (підрозділу) ОРС ЦЗ під час організації і проведення АРІНР.

Тема 4. Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Орієнтування на місцевості.

Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Сигнали про місцезнаходження рятувальної групи. Організація табору. Орієнтування на місцевості. Основні способи визначення відстані до недоступного предмета.

Тема 5. Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт.

Загальні правила пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт. Пересування рятувальників по пересіченій місцевості, в умовах завалів, у стиснених умовах, по снігу, по льоду, по болотах, у лавинонебезпечній зоні, у печерах. Подолання водних перешкод.

Тема 6 Транспортування постраждалих.

Основні етапи та правила транспортування. Способи транспортування. Транспортування постраждалих в різних умовах. Вибір способу транспортування в залежності від травми постраждалого. Засоби транспортування.

Тема 7. Розвідка зони НС.

Задачі розвідки. Види розвідки. Особливості організації, способи та засоби розвідки в зоні НС.

Тема 8. Організація та проведення пошуку постраждалих.

Завдання пошуку. Способи пошуку постраждалих. Вимоги до організації рятування людей. Деблокування постраждалих.

Організація проведення пошуково-рятувальних робіт в зоні НС. Типові організаційні схеми проведення пошуково-рятувальних робіт.

Тема 9 Прийоми і способи застосування засобів механізації АРІНР

Класифікація аварійно-рятувального інструменту за ознакою «операція». Застосування аварійно-рятувального переносного інструменту із механічним (гідравлічним, електричним, пневматичним) приводом. Підготовка інструменту до роботи та виконання окремих операцій, комплексу операцій під час АРІНР.

Тема 10 Зміст невідкладних аварійно-відновлювальних робіт

Невідкладні аварійно-відновлювальні роботи: мета, зміст, порядок проведення. Дії аварійно-відновлювальних формувань (АВФ) по усуненню аварій на комунально-енергетичних мережах і технологічних лініях. Виявлення і відключення ушкоджених ділянок комунально-енергетичних мереж об'єкта.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	поточний контроль
7- й семестр						
Модуль 1. Основи проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт						
Тема 1. Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб.	10	2	2	0	6	0
Тема 2. Кваліфікаційні вимоги до рятувальників.	10	2	2	0	6	0
Тема 3. Основні етапи аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	10	2	2	0	6	0
Тема 4. Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Орієнтування на місцевості.	12	2	4	0	6	0
Тема 5. Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт.	10	2	2	0	6	0
Тема 6. Транспортування постраждалих.	14	2	6	0	6	0
Тема 7. Розвідка зони НС.	10	2	2	0	6	0
Тема 8.	12	2	4	0	6	0

Організація та проведення пошуку постраждалих.						
Тема 9. Прийоми і способи застосування засобів механізації АРНР.	24	2	14	0	8	0
Тема 10. Зміст невідкладних аварійно-відновлювальних робіт	6	2	0	0	4	0
Підсумкова модульна (контрольна) робота	2	0	0	0	0	2
Разом	120	20	38	0	60	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб	2
2.	Тема 2. Кваліфікаційні вимоги до рятувальників	2
3.	Тема 3. Мета та зміст аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	2
4.	Тема 5. Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт	2
5.	Тема 7. Розвідка зони НС	2
	Разом	10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 4. Організація життєдіяльності рятувальників в умовах природного середовища	4
2.	Тема 6. Транспортування постраждалих	6
3.	Тема 8. Проведення пошуку постраждалих в різних умовах	4
4.	Тема 9. Робота з гідравлічним інструментом	4
5.	Тема 9. Робота з пневматичним інструментом	4
6.	Тема 9. Виконання комплексу операцій із застосуванням аварійно-рятувального переносного інструменту із механічним (гідравлічним, електричним, пневматичним) приводом	6
7.	Модульна контрольна робота.	2
	Разом	30

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Загальні засади діяльності спеціалізованих аварійно-рятувальних служб.
2. Кваліфікаційні вимоги до рятувальників спеціалізованих аварійно-рятувальних служб.
3. Спеціальні роботи під час ліквідації наслідків НС.
4. Основи виживання та життєдіяльності рятувальників в умовах лісної місцевості.
5. Орієнтування на місцевості. Визначення азимуту. Поняття про рекогносцировку.
6. Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт. Сучасні засоби механізації.
7. Транспортування постраждалих. Сучасні засоби іммобілізації постраждалого.
8. Розвідка зони НС. Особливості залучення авіації до розвідки зони НС.
9. Організація та проведення пошуку постраждалих. Сучасні пристрої пошуку.
10. Прийоми і способи застосування засобів механізації АРНР.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда; наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести; виконання розрахункових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; завдання на навчальному полігоні.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять	
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	10	0,5	5
	семінарські заняття	5	1,5	7,5
	практичні заняття	6	4,5	27
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	20	20
Разом за поточний контроль				60
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
III. Підсумковий контроль (екзамен)				40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль

Оцінювання результатів навчання з дисципліни здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей. Для оцінювання результатів навчання здобувачів використовуються національна (4-бальна) та рейтингова (ECTS) шкали оцінювання з переведенням у накопичувальну 100-бальну шкалу.

Відповідність результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за всі види навчальної діяльності за різними шкалами представлена в табл. 1.

Таблиця 1 – Таблиця відповідності результатів оцінювання за різними шкалами

Оцінка ECTS	Сума балів за види навчальної діяльності			
	Л*+СЗ+ПЗ	КР	модуль	екзамен
A	36-40	18-20	54-60	36-40
B	32-35	16-17	48-53	32-35
C	26-31	13-15	39-47	26-31
D	22-25	11-12	33-38	22-25
E	20-21	10	30-32	20-21
FX	14-19	7-9	21-29	14-19
F	0-13	0-6	0-20	0-13

* - з урахуванням роботи на лекціях по 0,5 балів за кожен тему.

Критерії оцінювання за виконання завдання на практичному та семінарському занятті визначені у таблиці 2.

Таблиця 2 – Критерії оцінювання для практичного заняття та семінару

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	5	<p>Відповідь або завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності.</p> <p>Здобувач має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання; схильний до системного аналізу та прогнозування явищ; вміє ставити та розв'язувати проблемні питання.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, здобувач чітко ставить цілі і завдання, добре оцінює ситуацію. Правильно вибирає та використовує спорядження і спосіб оперативних дій, не порушує вимоги безпеки праці.</p>

В	4	<p>Відповідь і завдання – повні з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, але в проведенні оцінки ситуації потребує консультації викладача. Правильно вибирає та використовує спорядження і спосіб оперативних дій, не порушує вимоги безпеки праці.</p>
С	4	<p>Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача.</p> <p>Здобувач може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого здобувача, опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат і захистити його найважливіші положення.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Розуміє кінцеву мету завдання, завдання виконано, але в проведенні оцінки ситуації, виборі та використанні спорядження, способу дій є труднощі. Не порушує вимоги безпеки праці.</p>
D	3	<p>Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання за консультацією викладача.</p> <p>Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні). З допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом, може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p> <p>Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. При виборі та використанні спорядження і способу дій є помилки, допускає порушення вимог безпеки праці</p>
E	3	<p>Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом.</p> <p>Здобувач володіє навчальним матеріалом, виявляє здатність елементарно викласти думку.</p> <p>Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.</p> <p><u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u></p>

		Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. При виборі та використанні спорядження і способу дій є грубі помилки, допускає порушення вимог безпеки праці
FX	2	Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано. <u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u> Відчуває труднощі у проведенні оцінки ситуації. Практичні уміння роботи зі спорядженням не сформовані. При застосуванні певного способу дій є грубі помилки, допускає грубі порушення вимог безпеки праці
F	2	Фрагментарне знання окремих моментів навчального матеріалу. <u>Виконання практичного завдання на полігоні:</u> Здобувач не може зрозуміти мету і завдання при виконанні оперативних дій, допускає грубі порушення вимог безпеки праці

Підсумкова сума балів за практичні заняття визначається за накопичувальною шкалою шляхом переведення оцінок за шкалою ECTS, що отримані здобувачем за кожне заняття (табл. 2), у бали за методикою

$$N_i = \frac{m \cdot \sum N}{M_{\text{ПЗ}}} \cdot K_{\text{п}},$$

де N_i – бали за одне заняття за i -тою темою;

m – кількість годин, відведених на заняття за i -тою темою;

$\sum N$ – максимальна сума балів за всі практичні і семінарські заняття,
 $\sum N = 35$;

$M_{\text{ПЗ}}$ – кількість годин, відведених на всі практичні і семінарські заняття,
 $M_{\text{ПЗ}} = 22$;

$K_{\text{п}}$ – коефіцієнт переведення оцінки за шкалою ECTS у бали (5A - $K_{\text{п}} = 0,9$; 4B - $K_{\text{п}} = 0,8$; 4C - $K_{\text{п}} = 0,65$; 3D - $K_{\text{п}} = 0,55$; 3E - $K_{\text{п}} = 0,5$; Fx - $K_{\text{п}} = 0,35$; F - $K_{\text{п}} = 0,17$).

Модульний контроль

У процесі вивчення дисципліни здобувачі виконують контрольну роботу. Контрольна робота передбачає перевірку знань здобувачів, які вони отримали на протязі вивчення модулю, та умінь використовувати їх у подальшій практичній діяльності. Модульна контрольна робота проводиться шляхом

письмового (тестового) опитування і містить теоретичні питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі модулю. Відповідь оцінюється за результатами написання кожного питання окремо із розрахунку максимально допустимих балів за кожне питання. Загальна оцінка та кількість балів визначаються за методикою визначеною в методичних матеріалах для проведення контрольної роботи.

За роботу на лекціях здобувачі можуть отримати по 0,5 балів за кожну тему. Підтвердженням їх роботи може бути відповідний конспект лекції або відповідна пізнавальна активність здобувача під час розгляду навчальних питань.

Остаточна сума балів за модуль складається з балів за роботу на лекціях, за практичні і семінарські заняття та контрольну роботу.

Індивідуальні завдання

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен проводиться шляхом усного опитування і складається з теоретичної і

практичної частин. Теоретична частина містить два питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі семестру (по одному з кожного модулю). Практична частина містить прикладне завдання в обсязі тем, що вивчаються на протязі семестру.

Оцінка за відповіді на питання визначається за критеріями :

Відмінно	Вичерпне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння самостійно узагальнювати теоретичний та фактичний матеріал, коментувати спеціальні тексти
Добре	Якісне знання матеріалу навчальних тем і питань, уміння аналізувати основні теоретичні положення, наукові дані
Задовільно	Знання матеріалу більшої частини навчальних тем і питань, основних теоретичних положень, визначень, вміння роз'яснити їх зміст
Незадовільно	Незнання більшої частини обсягу навчальних тем і питань, відсутність уміння самостійно аналізувати наукові дані, тексти, положення

Підсумкова оцінка за екзамен визначається за шкалою ECTS за методикою:

Оцінка		Результати виконання завдань		
За нац. шкалою	За шкалою ECTS	Теоретична частина	Практична частина	
5	A	5	5	
		4	5	
4	B	5	4	
		4	4	
	C	3	5	
		5	3	
3	D	3	4	
		4	3	
	E	5	2	
		4	2	
	2	FX	2	4
			2	5
3			2	
2			3	
	F	Дві незадовільні оцінки		

Сума балів за екзамен визначається за шкалою оцінювання:

Оцінка ECTS	Сума балів за види навчальної діяльності
	екзамен
A	36-40
B	32-35
C	26-31
D	22-25
E	20-21
FX	14-19
F	0-13

Сума балів за відповідь на екзамені оцінюється у наступній відповідності:

– за відповідь на питання білета: мінімальна кількість балів, яка відповідає відповідній підсумковій оцінці А, В, С, D, E, Fx;

– за додаткові запитання: повна відповідь – 2 бали; неповна відповідь – 1 бал; відповідь невірна або відсутність відповіді – 0 балів.

Додаткові питання можуть бути поставлені для з'ясування рівня знань здобувача за окремими напрямками в межах питань білета за умови, що загальна оцінка за відповідь на питання білету перевищує оцінку F. Кількість додаткових питань не має перевищувати трьох.

Підсумкова оцінка за дисципліну визначається як сума балів за всі види навчальної діяльності відповідно табл. 1.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Класифікація, склад та завдання аварійно-рятувальних служб.
2. Повноваження аварійно-рятувальних служб.
3. Статут державної аварійно-рятувальної служби.
4. Загальні засади організації атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників.
5. Вимоги до порядку перевірки знань, правил, норм, інструкцій з ведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, а також вимоги до відповідних вольових та психофізіологічних якостей, фізичної підготовки та витривалості, спеціальних знань і навичок рятувальників.
6. Зміст аварійно-рятувальних та інші невідкладних робіт. Загальний порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
7. Загальний порядок дій керівника органу управління (підрозділу) ОРС ЦЗ під час організації і проведення АРІНР.
8. Сигнали про місцезнаходження рятувальної групи. Організація табору.
9. Орієнтування на місцевості.
10. Основні способи визначення відстані до недоступного предмета.
11. Загальні правила пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт.
12. Пересування рятувальників по пересіченій місцевості.
13. Пересування рятувальників в умовах завалів.
14. Пересування рятувальників у стиснених умовах.
15. Пересування рятувальників по снігу, по льоду, у лавинонебезпечній зоні.
16. Пересування рятувальників по болотах.
17. Способи подолання водних перешкод.
18. Основні етапи та правила транспортування постраждалого.
19. Основні способи та засоби транспортування постраждалих.
20. Задачі розвідки зони НС. Види розвідки.
21. Особливості організації хімічної розвідки в зоні НС
22. Особливості організації радіаційної розвідки в зоні НС.
23. Організація та проведення пошуку постраждалих.

24. Класифікація аварійно-рятувального інструменту за ознакою «операція».
25. Основні правила роботи з гідравлічним інструментом.
26. Основні правила роботи з пневматичним інструментом. Розрахунок вантажо-під'ємності пневматичних подушок.
27. Основні правила роботи з електростанцією, електричним інструментом та засобами освітлення. Перевірки відповідності сумарної потужності споживачів з номінальною електрогенератора.
28. Зміст невідкладних аварійно-відновлювальних робіт.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Неклонський І.М. Застосування методів лінійного програмування при моделюванні аварійно-рятувальних робіт. Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки ім. героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2019. С. 46–48.
2. Неклонський І.М. Рагімов С.В. Аналіз оперативних дій рятувальних формувань за допомогою методу мережевого планування. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2021. № 2(34). С. 168-181.
3. Кодекс цивільного захисту України. Закон України від 02.10.2012 р. №5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
4. Про затвердження Порядку атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 р. № 828.
5. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів

Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340. (бібліотека НУЦЗ України).

6. Методичні рекомендації щодо застосування кінологічних підрозділів ДСНС України під час проведення пошуково-рятувальних робіт: Наказ ДСНС України 17.09.2014 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527388-14#Text>

7. Організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Конспект лекцій. Укладачі: В.А. Гузенко, О.І. Камардаш, І.М. Неклонський, В.О. Самарин. Х.: НУЦЗ України, 2010. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

8. Організація аварійно-рятувальних робіт: курс лекцій / В.Г. Аветисян, І.М. Грицина, В.В. Тригуб, К.М. Остапов. Х.: НУЦЗУ, 2017. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

9. Ручний механізований аварійно-рятувальний інструмент: навчальний посібник / В.М. Гвоздь, О.С. Дубенець, В.А. Сербін, А.В. Клепча, А.О. Оліцький. Черкаси: УДСНС у Черкаській області, 2017. 142 с.

10. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 р. № 312. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

11. Рятувальні роботи при надзвичайних ситуаціях. Частина 1: Навчальний посібник / Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Тригуб В.В., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В.Л., Адаменко М.І. К: Основа, 2006. 360 с. (електронна бібліотека НУЦЗ України).

12. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 9. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи. За загальною редакцією О.М. Євдіна. Київ, 2012. 476 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dsns.gov.ua>

Розробник(и):

Викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, канд. військ. наук

Ігор НЕКЛОНСЬКИЙ